บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอ

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอในจังหวัดราชบุรี

มะละกอเป็นพืชที่มีอายุการปลูก 1 ปี 6 เดือน การวิเคราะห์ผลตอบแทนเพื่อให้ผู้ที่สนใจหรือชาวสวนพิจารณาขนาดเนื้อที่เพาะปลูกที่ให้อัตราผลตอบแทนสูงที่สุด โดยอัตราผลตอบแทนที่ได้รับไม่ควรต่ำกว่าอัตราที่เคยได้ ดังนั้นจะวิเคราะห์เป็น 3 กรณี คือ

1. การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขาย (Net profit margin) (สังวร ปัญญาดิลก 2524: 38) การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขาย เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการทำกำไรของชาวสวนโดยเปรียบเทียบกำไรสุทธิต่อค่าขาย

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ค่าขาย}} \times 100$$

2. การวิเคราะห์ผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ (Economic analysis)(Ban Mao 1979: 1) เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงผลตอบแทนที่เกิดจากการปลูกมะละกอ โดยคำนึงถึงต้นทุนการปลูก* ทั้งหมดว่ามีผลทำให้เกิดกำไรสุทธิมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถแยกต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นเป็นต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปรที่เกิดขึ้นเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ในการปลูกทั้งสิ้น ซึ่งต้นทุนผันแปรที่เกิดขึ้นควรมีความสัมพันธ์กับการเกิดผลผลิตมากน้อยเพียงใดในรูปกำไรส่วนเกิน สูตรที่ใช้คำนวณได้แก่

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100$$

$$\text{อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก} = \frac{\text{กำไรส่วนเกิน}}{\text{ต้นทุนการปลูก}} \times 100$$

---

*ต้นทุนการปลูกทั้งหมดไม่ได้รวมเงินลงทุนจากเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรด้วย

กำไรส่วนเกินหมายถึง ส่วนต่างระหว่างรายได้กับต้นทุนผันแปร (กิ่งกนก พิทยาบุคุณ และคณะ 2527: 230)

ต้นทุนการปลูกหมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปลูก

3. <u>การวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายในแง่การจ่ายเงินของชาวสวน</u> การวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายในแง่การจ่ายเงินของชาวสวนหรือวิเคราะห์ผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกตามเกณฑ์เงินสด กำไรที่เกิดขึ้นจากค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเรียกว่า กำไรที่เป็นเงินสด โดยนำกำไรที่เป็นเงินสดไปเทียบกับการปลูกพืชชนิดอื่นในช่วงเวลาและพื้นที่ปลูกเดียวกัน หากชาวสวนเห็นว่าการปลูกมะละกอยังมีกำไรมากกว่าพืชอื่นที่สามารถปลูกได้ ชาวสวนก็ยังคงปลูกมะละกอต่อไปในฤดูกาลหน้าอีก

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสด} = \frac{\text{กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด}}{\text{ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด}} \times 100$$

กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด = รายได้ - ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด

ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด = ต้นทุนผันแปร + ต้นทุนคงที่ - (ค่าแรงงานของชาวสวนเอง + ค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร)

<u>การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอในจังหวัดราชบุรี</u>

1. <u>การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากค่าขาย</u> การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขายแยกเป็นมะละกอดิบและมะละกอสุก จากตารางที่ 5.1-5.2 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 <u>ผลตอบแทนจากค่าขายสำหรับมะละกอดิบ</u> ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอดิบ จะแยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ดังนี้

<u>เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่</u> ชาวสวนขายมะละกอให้พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.01 บาท รายได้ทั้งสิ้นต่อไร่เท่ากับ 16,254.94 บาท ชาวสวนมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 6,704.37 บาท และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 41.25

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ ชาวสวนขายมะละกอให้พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.01 บาท รายได้ทั้งสิ้นต่อไร่เท่ากับ 14,763.17 บาท ชาวสวนมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 6,935.27 บาท และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 46.98

เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ ชาวสวนขายมะละกอให้พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.01 บาท รายได้ทั้งสิ้นต่อไร่เท่ากับ 16,341.80 บาท ชาวสวนมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 8,602.59 บาท และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 52.64

ถ้าพิจารณาเฉลี่ยจากเนื้อที่เพาะปลูกทุกขนาด ปรากฏว่าชาวสวนขายมะละกอให้พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.01 บาท รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 15,493.40 บาท มีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 7,402.34 บาท และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 47.78

การปลูกมะละกอติบเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ ให้อัตราผลตอบแทนจากค่าขายร้อยละ 52.64 สูงกว่าอัตราผลตอบแทนของเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ และขนาด 1-9 ไร่ ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนจากค่าขายร้อยละ 46.98 และร้อยละ 41.25 ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ มีผลผลิตต่อไร่สูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดอื่นและมีการดูแลรักษาและการใช้ปัจจัยการปลูกอย่างเหมาะสม สำหรับเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ แม้ว่าจะให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ เป็นจำนวน 86 กิโลกรัม (16,180-16,094 = 86 กิโลกรัม) แต่การดูแลรักษาและการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ยังไม่เหมาะสมจึงทำให้ต้นทุนการปลูกต่อไร่สูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ เป็นจำนวน 1,811.36 บาท (9,550.57-7,739.21 = 1,811.36 บาท)

1.2 ผลตอบแทนจากค่าขายสำหรับมะละกอสุก ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอสุก จะแยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ได้ดังนี้

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ ชาวสวนขายมะละกอให้พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.30 บาท รายได้ทั้งสิ้นต่อไร่เท่ากับ 8,827.40 บาท ชาวสวนมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 923.09 บาท และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 10.46

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ ชาวสวนขายมะละกอให้พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.30 บาท รายได้ทั้งสิ้นต่อไร่เท่ากับ 8,213.30 บาท ชาวสวนมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 2,794.88 บาท และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 34.03

เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ ชาวสวนขายมะละกอให้พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.30 บาท รายได้ทั้งสิ้นต่อไร่เท่ากับ 10,752.50 บาท ชาวสวนมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 2,891.00 บาท และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 26.89

ถ้าพิจารณาเฉลี่ยจากเนื้อที่เพาะปลูกทุกขนาด ปรากฏว่าชาวสวนขายมะละกอให้พ่อค้ารวบรวมในท้องถิ่นในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.30 บาท รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 8,887.20 บาท ชาวสวนมีผลกำไรเฉลี่ยไร่ละ 2,178.52 บาท และอัตราผลตอบแทนจากค่าขายคิดเป็นร้อยละ 24.51

การปลูกมะละกอลุ่กในเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ เป็นขนาดที่ให้อัตราผลตอบแทนจากค่าขายร้อยละ 34.03 สูงกว่าอัตราผลตอบแทนของเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ และขนาด 1-9 ไร่ ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนจากค่าขายร้อยละ 26.89 และร้อยละ 10.46 ตามลำดับ เนื่องจากเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ มีการดูแลรักษาและการใช้ปัจจัยการปลูกอย่างประหยัด จึงมีผลทำให้ต้นทุนการปลูกต่อไร่ต่ำกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดอื่น

1.3 ผลแตกต่างในการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากค่าขายสำหรับมะละกอดิบและมะละกอลุ่ก โดยพิจารณาจากเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยทุกขนาดต่อไร่ จะเห็นได้ว่าการปลูกมะละกอดิบมีอัตราผลตอบแทนจากค่าขายร้อยละ 47.78 สำหรับมะละกอลุ่กให้อัตราผลตอบแทนจากค่าขายเพียงร้อยละ 24.51 เนื่องจากการเก็บเกี่ยวมะละกอดิบได้ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มากกว่ามะละกอลุ่กเป็นจำนวน 11,476 กิโลกรัม (15,340-3,864 = 11,476 กิโลกรัม) เมื่อพิจารณาต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ของมะละกอดิบจะสูงกว่ามะละกอลุ่ก เป็นจำนวน 1,382.38 บาท (8,091.06-6,708.68 = 1,382.38 บาท) ถึงแม้ว่าราคามะละกอลุ่กจะขายได้ถึงกิโลกรัมละ 2.30 บาท และมะละกอดิบขายได้เพียงกิโลกรัมละ 1.01 บาทก็ตาม แต่มะละกอดิบยังมีกำไรเฉลี่ยต่อไร่มากกว่ามะละกอลุ่กเป็นจำนวน 5,223.82 บาท (7,402.34-2,178.52 = 5,223.82 บาท)

ตารางที่ 5.1 ผลตอบแทนจากค่าขายสำหรับการปลูกมะละกอดิบในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-19 ไร่	เนื้อที่มากกว่า 20 ไร่	เฉลี่ยเนื้อที่ทุกขนาด
1. ราคาที่ชาวสวนขายได้ต่อกิโลกรัม (บาท)	1.01	1.01	1.01	1.01
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	16,094	14,617	16,180	15,340
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)(1x2)	16,254.94	14,763.17	16,341.80	15,493.40
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	9,550.57	7,827.90	7,739.21	8,091.06
5. กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท)(3-4)	6,704.37	6,935.27	8,602.59	7,402.34
6. อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ)(5÷3)	41.25	46.98	52.64	47.78

ตารางที่ 5.2 ผลตอบแทนจากค่าขายสำหรับการปลูกมะละกอลูกในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-19 ไร่	เนื้อที่มากกว่า 20 ไร่	เฉลี่ยเนื้อที่ทุกขนาด
1. ราคาที่ชาวสวนขายได้ต่อกิโลกรัม (บาท)	2.30	2.30	2.30	2.30
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,838	3,571	4,675	3,864
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)	8,827.40	8,213.30	10,752.50	8,887.20
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	7,904.31	5,418.42	7,861.50	6,708.68
5. กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท) (3-4)	923.09	2,794.88	2,891.00	2,178.52
6. อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (ร้อยละ) (5 ÷ 3)	10.46	34.03	26.89	24.51

2. การวิเคราะห์ผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจ จากตารางที่ 5.3-5.4 มีรายละเอียดดังนี้

2.1 วิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจจากการปลูกมะละกอดิบ ในการวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจ จะแยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ดังนี้

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ การปลูกมะละกอดิบข่าวล่วนมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 70.20 และให้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 79.23 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นและกำไรส่วนเกิน 70.20 บาท และ 79.23 บาทตามลำดับ

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ การปลูกมะละกอดิบข่าวล่วนมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 88.60 และให้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 97.59 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นและกำไรส่วนเกิน 88.60 บาท และ 97.59 บาทตามลำดับ

เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ การปลูกมะละกอดิบข่าวล่วนมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 111.16 และให้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 119.55 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นและกำไรส่วนเกิน 111.16 บาท และ 119.55 บาทตามลำดับ

หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยจากเนื้อที่เพาะปลูกทุกขนาดรวมกัน มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 91.49 และให้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 100.31 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นและกำไรส่วนเกิน 91.49 บาท และ 100.31 บาทตามลำดับ

ผลจากการวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 111.16 และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 119.55 สูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกของเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ และขนาด 1-9 ไร่ ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 88.60 และร้อยละ 70.20 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 97.59 และร้อยละ 79.23 ตามลำดับ เนื่องจากปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่สูงและสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษามะละกอ

2.2 วิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจจากการปลูกมะละกอสูง ในการวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจจะแยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ดังนี้

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ การปลูกมะละกอสูงฝ่าวล่วนมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 11.68 และให้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 23.17 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้น 11.68 บาท และกำไรส่วนเกิน 23.17 บาท

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ การปลูกมะละกอสูงฝ่าวล่วนมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 51.58 และให้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 66.04 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้น 51.58 บาท และกำไรส่วนเกิน 66.04 บาท

เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ การปลูกมะละกอสูงฝ่าวล่วนมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 36.77 และให้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 45.84 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้น 36.77 บาท และกำไรส่วนเกิน 45.84 บาท

หากพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของเนื้อที่เพาะปลูกทุกขนาด มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 32.47 และให้อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 44.59 ซึ่งแสดงว่าต้นทุนการปลูกที่เกิดขึ้นทุก ๆ 100 บาท จะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้น 32.47 บาท และกำไรส่วนเกิน 44.59 บาท

ผลจากการวิเคราะห์ในเชิงเศรษฐกิจ ปรากฏว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 51.58 และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 66.04 สูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกและอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกของเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ และขนาด 1-9 ไร่ ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 36.77 และร้อยละ 11.68 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 45.84 และร้อยละ 23.17 ตามลำดับ เนื่องจากฝ่าวล่วนสามารถประหยัดต้นทุนผันแปรได้มากกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดอื่น ๆ ได้แก่ค่าปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น เป็นต้น

2.3 การเปรียบเทียบผลตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจสำหรับมะละกอดิบและมะละกอสุก โดยพิจารณาจากเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยทุกขนาดต่อไร่ จะเห็นได้ว่าชาวสวนผู้ปลูกมะละกอดิบมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 91.49 และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 100.31 สูงกว่าชาวสวนผู้ปลูกมะละกอสุกซึ่งมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 32.47 และอัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 44.59 เนื่องจากการปลูกมะละกอดิบชาวสวนสามารถเก็บผลผลิตไปจำหน่ายได้ปริมาณสูงกว่าชาวสวนผู้ปลูกมะละกอสุก

ตารางที่ 5.3 รายได้ ต้นทุนและกำไรจากการปลูกมะละกอดิบในเนื้อที่เพาะปลูก ขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-19 ไร่	เนื้อที่มากกว่า 20 ไร่	เฉลี่ยเนื้อที่ทุกขนาด
1. ราคาที่ชาวสวนขายได้ต่อกิโลกรัม (บาท)	1.01	1.01	1.01	1.01
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	16,094	14,617	16,180	15,340
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)(1 x 2)	16,254.94	14,763.17	16,341.80	15,493.40
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	9,550.57	7,827.90	7,739.21	8,091.06
5. กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท)(3-4)	6,704.37	6,935.27	8,602.59	7,402.34
6. ต้นทุนฝันแปร (บาท/ไร่)	8,688.14	7,123.88	7,089.65	7,376.95
7. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (บาท)(3-6)	7,566.80	7,639.29	9,252.15	8,116.45
8. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(5 ÷ 4)	70.20	88.60	111.16	91.49
9. อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(7 ÷ 4)	79.23	97.59	119.55	100.31

ตารางที่ 5.4 รายได้ ต้นทุนและกำไรจากการปลูกมะละกอฮอลกในเนื้อที่เพาะปลูก ขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-19 ไร่	เนื้อที่มากกว่า 20 ไร่	เฉลี่ยเนื้อที่ทุกขนาด
1. ราคาที่ชาวสวนขายได้ต่อกิโลกรัมละ (บาท)	2.30	2.30	2.30	2.30
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,838	3,571	4,675	3,864
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)(1 x 2)	8,827.40	8,213.30	10,752.50	8,887.20
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	7,904.31	5,418.42	7,861.50	6,708.68
5. กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท)(3-4)	923.09	2,794.88	2,891.00	2,178.52
6. ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	6,996.07	4,634.85	7,149.00	5,895.98
7. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (บาท)(3-6)	1,831.33	3,578.45	3,603.50	2,991.22
8. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(5 ÷ 4)	11.68	51.58	36.77	32.47
9. อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการปลูก (ร้อยละ)(7 ÷ 4)	23.17	66.04	45.84	44.59

3. การวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายในแง่การจ่ายเงินของชาวสวน จากการสัมภาษณ์ชาวสวนผู้ปลูกมะละกอพบว่าชาวสวนผู้ทำการเพาะปลูกมะละกอได้คำนวณกำไรขาดทุนจากการเพาะปลูกมะละกอโดยใช้เกณฑ์เงินสดเป็นหลัก ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเท่านั้นที่ชาวสวนนำมาคำนวณเป็นต้นทุนการปลูก สำหรับค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสดชาวสวนจะไม่นำมาคำนวณเป็นต้นทุนการปลูก การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนตามเกณฑ์เงินสด จากตารางที่ 5.5-5.6 มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลตอบแทนตามเกณฑ์เงินสดสำหรับมะละกอดิบ ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอดิบ จะแยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ดังนี้

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ ปรากฏว่ามีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ 6,704.37 บาท ชาวสวนมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 7,235.03 บาท และมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 9,019.91 บาท การคำนวณกำไรขาดทุนจากการเพาะปลูกมะละกอโดยใช้เกณฑ์เงินสด ชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 124.67

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ ปรากฏว่ามีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ 6,935.27 บาท ชาวสวนมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 6,172.37 บาท และมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 8,590.80 บาท การคำนวณกำไรขาดทุนจากการเพาะปลูกมะละกอโดยใช้เกณฑ์เงินสด ชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 139.18

เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ ปรากฏว่ามีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ 8,602.59 บาท ชาวสวนมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 6,502.74 บาท และมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 9,839.06 บาท การคำนวณกำไรขาดทุนจากการเพาะปลูกมะละกอโดยใช้เกณฑ์เงินสด ชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 151.31

ถ้าพิจารณาเฉลี่ยจากเนื้อที่เพาะปลูกทุกขนาด ชาวสวนได้รับกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ 7,402.34 บาท ชาวสวนมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 6,451.50 บาท และมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 9,041.90 บาท การคำนวณกำไรขาดทุนจากการ

เพาะปลูกมะละกอโดยใช้เกณฑ์เงินสด ชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 140.15

ผลจากการวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์เงินสด ปรากฏว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ จะให้อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 151.31 สูงกว่าอัตราผลตอบแทนของเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ และขนาด 1-9 ไร่ ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 139.18 และร้อยละ 124.67 ตามลำดับ เนื่องจากเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ มีการใช้แรงงานในครัวเรือนอย่างพอเหมาะและสามารถใช้ต้นทุนการปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เป็นปริมาณมาก

3.2 <u>ผลตอบแทนตามเกณฑ์เงินสดสำหรับมะละกอสุก</u> ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอสุก แยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ดังนี้

<u>เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่</u> ปรากฏว่ามีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ 923.09 บาท ชาวสวนมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5,049.40 บาท และมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 3,778 บาท การคำนวณกำไรขาดทุนจากการเพาะปลูกมะละกอโดยใช้เกณฑ์เงินสด ชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 74.82

<u>เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่</u> ปรากฏว่ามีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ 2,794.88 บาท ชาวสวนมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 3,956.58 บาท และมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,256.72 บาท การคำนวณกำไรขาดทุนจากการเพาะปลูกมะละกอโดยใช้เกณฑ์เงินสด ชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 107.59

<u>เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่</u> ปรากฏว่ามีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ 2,891 บาท ชาวสวนมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5,671 บาท และมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 5,081.50 บาท การคำนวณกำไรขาดทุนจากการเพาะปลูกมะละกอโดยใช้เกณฑ์เงินสด ชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 89.61

ถ้าพิจารณาเฉลี่ยจากเนื้อที่เพาะปลูกทุกขนาด ชาวสวนได้รับกำไรสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 2,178.52 บาท ชาวสวนมีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,718.05 บาท

และมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 4,169.15 บาท การคำนวณกำไรขาดทุนจากการเพาะปลูกมะละกอโดยใช้เกณฑ์เงินสด ชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 88.37

ผลจากการวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์เงินสด ปรากฏว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ จะได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 107.59 สูงกว่าอัตราผลตอบแทนของเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ และขนาด 1-9 ไร่ ซึ่งมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 89.61 และร้อยละ 74.82 เนื่องจากชาวสวนใช้แรงงานในครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพประกอบกับการดูแลรักษาและใช้ปัจจัยการปลูกอย่างเหมาะสมอีกด้วย

3.2 <u>การเปรียบเทียบผลแตกต่างในการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนตามเกณฑ์เงินสดจากการปลูกมะละกอดิบและมะละกอสุก</u> จากการพิจารณาเนื้อที่เพาะปลูกเฉลี่ยทุกขนาดต่อไร่ จะเห็นได้ว่าชาวสวนปลูกมะละกอดิบได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ร้อยละ 140.15 สูงกว่าชาวสวนผู้ปลูกมะละกอสุกซึ่งมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ร้อยละ 88.37 เนื่องจากชาวสวนผู้ปลูกมะละกอดิบมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดต่อไร่สูงกว่าผู้ปลูกมะละกอสุกเป็นจำนวน 4,872.75 บาท (9,041.90-4,169.15 = 4,872.75 บาท) และใช้ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดสูงกว่าจำนวน 1,733.45 บาท (6,451.50-4,718.05 = 1,733.45 บาท) จึงมีผลทำให้อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดของชาวสวนผู้ปลูกมะละกอดิบสูงกว่าผู้ปลูกมะละกอสุก

ตารางที่ 5.5 ผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอดิบในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 เมื่อคิดต้นทุนการปลูกตามเกณฑ์เงินสด

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-19 ไร่	เนื้อที่มากกว่า 20 ไร่	เฉลี่ยเนื้อที่ทุกขนาด
1. ราคาที่ชาวสวนขายได้ต่อกิโลกรัม (บาท)	1.01	1.01	1.01	1.01
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	16,094	14,617	16,180	15,340
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)(1 x 2)	16,254.94	14,763.17	16,341.80	15,493.40
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	9,550.57	7,827.90	7,739.21	8,091.06
5. กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท)(3-4)	6,704.37	6,935.27	8,602.59	7,402.34
6. ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	7,235.03	6,172.37	6,502.74	6,451.50
7. กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด (บาท)(3-6)	9,019.91	8,590.80	9,839.06	9,041.90
8. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสด (ร้อยละ) (7 ÷ 6)	124.67	139.18	151.31	140.15

ตารางที่ 5.6 ผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอลูกในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528 เมื่อคิดต้นทุนการปลูกตามเกณฑ์เงินสด

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-19 ไร่	เนื้อที่มากกว่า 20 ไร่	เฉลี่ยเนื้อที่ทุกขนาด
1. ราคาที่ชาวสวนขายได้ต่อกิโลกรัม (บาท)	2.30	2.30	2.30	2.30
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,838.00	3,571.00	4,675.00	3,864.00
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)(1 x 2)	8,827.40	8,213.30	10,752.50	8,887.20
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	7,904.31	5,418.42	7,861.50	6,708.68
5. กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท)(3-4)	923.09	2,794.88	2,891.00	2,178.52
6. ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	5,049.40	3,956.58	5,671.00	4,718.05
7. กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด (บาท)(3-6)	3,778.00	4,256.72	5,081.50	4,169.15
8. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสด (ร้อยละ) (7 ÷ 6)	74.82	107.59	89.61	88.37

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Breakeven Point)

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (จุดเสมอตัว) เป็นการวิเคราะห์ปริมาณผลผลิตที่ขายได้ซึ่งจะทำให้รายได้เท่ากับต้นทุนการปลูกทั้งสิ้นที่เกิดขึ้น การขายผลิตผล ณ จุดเสมอตัวนี้ชาวสวนจะยังไม่มีกำไรหรือขาดทุน และการคำนวณหาจุดเสมอตัวนี้ให้เห็นว่าชาวสวนจะต้องปลูกมะละกอได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละกี่กิโลกรัมจึงจะคุ้มทุนหรือจะต้องผลิตได้กี่กิโลกรัมจึงจะเริ่มมีกำไร สมการการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเขียนได้ดังนี้

$$\text{ปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุน} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{กำไรส่วนเกินต่อกิโลกรัม}} \quad \text{กิโลกรัม}$$

กำไรส่วนเกินต่อกิโลกรัม = ราคาขายต่อกิโลกรัม - ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนต่อไร่ จะแยกพิจารณาสำหรับมะละกอดิบและมะละกอสุก จากตารางที่ 5.7-5.8 สรุปได้ว่า

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจากการปลูกมะละกอดิบ ในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนต่อไร่จากการปลูกมะละกอดิบ จะแยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ดังนี้

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ มีต้นทุนผันแปรเท่ากับ 0.54 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 1.01 บาทต่อกิโลกรัม ชาวสวนมีกำไรส่วนเกิน 0.47 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยต้นทุนคงที่ต่อไร่ 862.43 บาท (ค่าใช้ที่ดินและค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร) ชาวสวนมีปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่จำนวน 1,834.96 กิโลกรัม

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ มีต้นทุนผันแปรเท่ากับ 0.49 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 1.01 บาทต่อกิโลกรัม ชาวสวนมีกำไรส่วนเกิน 0.52 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยต้นทุนคงที่ต่อไร่ 704.02 บาท (ค่าใช้ที่ดินและค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร) ชาวสวนมีปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่จำนวน 1,353.88 กิโลกรัม

เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ มีต้นทุนผันแปรเท่ากับ 0.44 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 1.01 บาทต่อกิโลกรัม ชาวสวนมีกำไรส่วนเกิน 0.57 กิโลกรัม นำไปชดเชยต้นทุนคงที่ต่อไร่ 649.56 บาท (ค่าใช้ที่ดินและค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร) ชาวสวนมีปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่จำนวน 1,139.58 กิโลกรัม

การปลูกมะละกอดิบเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ มีปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุน เพียง 1,139.58 กิโลกรัม แสดงให้เห็นว่าชาวสวนเริ่มมีกำไรเมื่อจำหน่ายมะละกอดิบได้สูงกว่า 1,139.58 กิโลกรัม เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ มีปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่ำกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดอื่น เนื่องจากชาวสวนมีต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่ำกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ และขนาด 10-19 ไร่

<u>การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจากการปลูกมะละกอสุก</u> ในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนต่อไร่จากการปลูกมะละกอ ซึ่งจะแยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ดังนี้

<u>เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่</u> มีต้นทุนผันแปรเท่ากับ 1.82 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.30 บาทต่อกิโลกรัม ชาวสวนมีกำไรส่วนเกิน 0.48 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยต้นทุนคงที่ต่อไร่ 908.24 บาท (ค่าใช้ที่ดินและค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร) ชาวสวนมีปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่จำนวน 1,892.17 กิโลกรัม

<u>เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่</u> มีต้นทุนผันแปรเท่ากับ 1.30 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.30 บาทต่อกิโลกรัม ชาวสวนมีกำไรส่วนเกิน 1 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยต้นทุนคงที่ต่อไร่ 783.57 บาท (ค่าใช้ที่ดินและค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร) ชาวสวนมีปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่จำนวน 783.57 กิโลกรัม

<u>เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่</u> มีต้นทุนผันแปรเท่ากับ 1.53 บาทต่อกิโลกรัม เทียบกับราคาขาย 2.30 บาทต่อกิโลกรัม ชาวสวนมีกำไรส่วนเกิน 0.77 บาทต่อกิโลกรัม นำไปชดเชยต้นทุนคงที่ต่อไร่ 712.50 บาท (ค่าใช้ที่ดินและค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร) ชาวสวนมีปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่จำนวน 925.32 กิโลกรัม

การปลูกมะละกอสุกเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ ปริมาณมะละกอสุก ณ จุดคุ้มทุนเท่ากับ 783.57 กิโลกรัม แสดงให้เห็นว่าชาวสวนเริ่มมีกำไรเมื่อจำหน่ายมะละกอสุกได้สูงกว่า 783.57 กิโลกรัม ซึ่งปริมาณ ณ จุดคุ้มทุนสำหรับเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ ต่ำกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดอื่น เนื่องจากชาวสวนสามารถประหยัดต้นทุนผันแปรได้

ตารางที่ 5.7 การคำนวณจุดคุ้มทุนจากการปลูกมะละกอดิบในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-19 ไร่	เนื้อที่มากกว่า 20 ไร่	เฉลี่ยเนื้อที่ทุกขนาด
1. ราคาที่ชาวสวนขายได้ต่อกิโลกรัม (บาท)	1.01	1.01	1.01	1.01
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	16,094	14,617	16,180	15,340
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)(1 x 2)	16,254.94	14,763.17	16,341.80	15,493.40
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	9,550.57	7,827.90	7,739.21	8,091.06
5. กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท)(3-4)	6,704.37	6,935.27	8,602.59	7,402.34
6. ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	8,688.14	7,123.88	7,089.65	7,376.95
7. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (3-6)	7,566.80	7,639.29	9,252.15	8,116.45
8. ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท) (6 ÷ 2)	0.54	0.49	0.44	0.48
9. กำไรส่วนเกินต่อกิโลกรัม (บาท) (7 ÷ 2) หรือ (1-8)	0.47	0.52	0.57	0.53
10. ต้นทุนคงที่ต่อไร่ (บาท)	862.43	704.02	649.56	714.11
11. ปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่ (กิโลกรัม) (10 ÷ 9)	1,834.96	1,353.88	1,139.58	1,347.38

ตารางที่ 5.8 การคำนวณจุดคุ้มทุนจากการปลูกมะละกอลูกในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-19 ไร่	เนื้อที่มากกว่า 20 ไร่	เฉลี่ยเนื้อที่ทุกขนาด
1. ราคาที่ชาวสวนขายได้ต่อกิโลกรัม (บาท)	2.30	2.30	2.30	2.30
2. ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,838	3,571	4,675	3,864
3. รายได้ต่อไร่ (บาท)(1 x 2)	8,827.40	8,213.30	10,752.50	8,887.20
4. ต้นทุนการปลูกต่อไร่ (บาท)	7,904.31	5,418.42	7,861.50	6,708.68
5. กำไรสุทธิต่อไร่ (บาท)(3-4)	923.09	2,794.88	2,891.00	2,178.52
6. ต้นทุนผันแปร (บาท/ไร่)	6,996.07	4,634.85	7,149.00	5,895.98
7. กำไรส่วนเกินต่อไร่ (3-6)	1,831.33	3,578.45	3,603.50	2,991.22
8. ต้นทุนผันแปรต่อกิโลกรัม (บาท) (6 ÷ 2)	1.82	1.30	1.53	1.53
9. กำไรส่วนเกินต่อกิโลกรัม (บาท) (7 ÷ 2) หรือ (1-8)	0.48	1.00	0.77	0.77
10. ต้นทุนคงที่ต่อไร่ (บาท)	908.24	783.57	712.50	812.70
11. ปริมาณผลผลิต ณ จุดคุ้มทุนต่อไร่ (กิโลกรัม) (10 ÷ 9)	1,892.17	783.57	925.32	1,055.45

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างอัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอ กับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์

การเปรียบเทียบระหว่างอัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจลงทุนปลูกมะละกอสำหรับผู้ที่ตัดใจจะนำเงินทุนมาลงทุนแทนที่จะนำไปฝากธนาคารพาณิชย์เพื่อรับดอกเบี้ยและในกรณีชาวสวนที่ไม่มีเงินทุนเอง แต่ต้องการปลูกมะละกอ ชาวสวนควรจะยอมเสียดอกเบี้ยเงินกู้โดยกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์มาลงทุนหรือไม่ ในการวิเคราะห์จะใช้อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์นำมาพิจารณาดังนี้ คือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารประจำร้อยละ 9 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารร้อยละ 17.5 ต่อปี เนื่องจากมะละกอมีอายุการปลูก 1 ปี 6 เดือน ดังนั้นจะมีอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารร้อยละ 13.5 และ 26.25 ต่อปีครึ่ง ตามลำดับ การวิเคราะห์จะแยกเป็นมะละกอดิบและมะละกอสุก ดังนี้

กรณีชาวสวนเก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นมะละกอดิบ ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างอัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์จะแยกพิจารณาตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ดังนี้

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ ชาวสวนได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 70.20 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์อยู่ร้อยละ 56.70 (70.20-13.50 = 56.70) และอัตราผลตอบแทนนี้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 43.95 (70.20-26.25 = 43.95)

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ ชาวสวนได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 88.60 ซึ่งจะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์อยู่ร้อยละ 75.10 (88.60-13.50 = 75.10) และอัตราผลตอบแทนนี้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 62.35 (88.60-26.25 = 62.35)

เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ ชาวสวนได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 111.16 ซึ่งจะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์อยู่ร้อยละ 97.66 (111.16-13.50 = 97.66) และอัตราผลตอบแทนนี้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารพาณิชย์อยู่ร้อยละ 84.91 (111.16-26.25 = 84.91)

จากการวิเคราะห์ข้างต้นแล้วแสดงให้เห็นว่าเนื้อที่เพาะปลูกทุกขนาดจะให้อัตราผลตอบแทนสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการนำเงินมาลงทุนหรือการกู้เงินมาเพื่อปลูกมะละกอดิบย่อมให้อัตราผลตอบแทนคุ้มกับการลงทุนนั้น

กรณีชาวสวนเก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นมะละกอสุก ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างอัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ จะแยกพิจารณาตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก ดังนี้

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ ชาวสวนได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 11.68 ซึ่งจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์อยู่ร้อยละ 1.82 (11.68-13.50 =-1.82) และอัตราผลตอบแทนนี้ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์อยู่ร้อยละ 14.57 (11.68-26.25 =-14.57)

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ ชาวสวนได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 51.58 ซึ่งจะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์อยู่ร้อยละ 38.08 (51.58-13.50 = 38.08) และอัตราผลตอบแทนนี้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์อยู่ร้อยละ 25.33 (51.58-26.25 = 25.33)

เนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ ชาวสวนได้รับอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกร้อยละ 36.77 ซึ่งจะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์อยู่ร้อยละ 23.27 (36.77-13.50 = 23.27) และอัตราผลตอบแทนนี้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารอยู่ร้อยละ 10.52 (36.77-26.25 = 10.52)

เมื่อพิจารณาเฉลี่ยเนื้อที่เพาะปลูกทุกขนาด เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-19 ไร่ และเนื้อที่เพาะปลูกขนาดมากกว่า 20 ไร่ จะให้อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเนื้อที่เพาะปลูกทั้ง 2 ขนาดนี้เป็นเนื้อที่เพาะปลูกที่เหมาะสมในการลงทุนปลูกมะละกอสุก แม้ว่าอัตราผลตอบแทนสำหรับเนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่ ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ แต่ชาวสวนก็ไม่เลิกปลูกมะละกอทั้งนี้เนื่องจากชาวสวนพิจารณาถึงผลตอบแทนที่เป็นเงินสดเท่านั้น (ใช้เกณฑ์เงินสด) ซึ่งให้อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการปลูกที่จ่ายเป็นเงินสดร้อยละ 74.82

อนึ่ง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารหลังจากปีการเพาะปลูก 2527/2528 จนถึงปีปัจจุบัน อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารมีแนวโน้มลดลง เช่น ปี 2529 อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารเหลือร้อยละ 7.25 ต่อปี และดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารเหลือร้อยละ 11.5 ต่อปี เนื่องจากมะละกอมีอายุการปลูก 1 ปี 6 เดือน ชาวสวนจะได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารร้อยละ 10.88 ต่อปีครึ่ง และจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารร้อยละ 17.25 ต่อปีครึ่ง ถ้าพิจารณาเฉลี่ยจากเนื้อที่เพาะปลูกทุกขนาด ชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอติบสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ร้อยละ 80.61 (91.49-10.88 = 80.61) และสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคาร ร้อยละ 74.24 (91.49-17.25 = 74.24) และชาวสวนจะได้รับอัตราผลตอบแทนจากการปลูกมะละกอสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารร้อยละ 21.59(32.47-10.88 = 21.59) และสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารร้อยละ 15.22 (32.47-17.25 = 15.22)